ДОРА ГАБЕ

Избрани стихове

В ДВА ТОМА

БЪЛГАРСКИ ПИСАТЕЛ

ДОРА ГАБЕ

Избрани стихове

ТОМ ВТОРИ

СОФИЯ 1978

ДОРА ГАБЕ

2

ДОРА ГАБЕ

Избрани стихове

НОВИ СТИХОВЕ

ЛЕНИН

Не беше бог,
а сътвори нов свят
чрез слово!
Затуй пред теб заставаме
като пред виш закон,
за да ни създадеш отново,
да можем да достигнем
мярката
на твойта мисъл,
да виждаме с очите си
как се осъществява тя,
за да усетим себе си
осъществени.

О, наша вяра във човека!
Наше вечно съзоряване,
котва, спусната
в морето на живота ни!
Ленин!

ДИМИТРОВ

Познахме те
във всяко светло дело.
Познахме те
в очите на младежите,
когато дават клетва
в твое име.
Когато стиснеш
слабата ръка
на плахите и
неосведомени,
и виждам в техните очи
събрана жажда
да поемат дял
в великия градеж
на днешното ни време.
Познахме те,
когато сложи
върху нашто рамо
тежката ръка
и рече:
«Ела със дарбата си,
помогни ми!»
Ти, който сам като орел застана
срещу световен враг

и на света помогна да се брани —
ти рече просто: «Помогни ми»
и сложи пътеводен знак,
по който днес вървиме. . .
Познахме в теб
оназ велика сила,
която ни изтласква
всеки миг
по твоя път —
живота превишила.

СЪВРЕМИЕ

Ти си моето усилие
и мойто превъзмогване,
възторгът ми и възмущението,
гневът и радостта
на мойта кръв —
ти времето си,
дето не ми стига,
ти моята омраза
и любов.

Не искам друго време
към себе си
да ме притегля,
пропуснатото щастие
ръце да ми протяга,
ни майска нощ
да ме прегръща
и да ми спомня
раздялата преди
прегръдка. . .

Аз искам твоето вълнение,
аз искам твойте
приливи и отливи,

аз искам в сънищата си дори
да бъда върху твойта гръд,
защото чакаш
от мене мъжество и вяра,
защото всякога отсъждаш
мяра според мяра,
и твойто име е закон,
защото,
о, Съвремие,
във твоето съзвучие
аз се превръщам
в тон.

ПОЕЗИЯ

Ти ме освободи
от мъката на самотата,
когато скуката
загризва мозъка ми
и горчилката на ревността
се сгушва под езика ми —
когато нокти волята забива
в дланите,
а умореното сърце се спотаява
и само пулса в слепите очи
говори за живота в мен.

Днес ти ми подари
земята и човеците,
приближи небето и звездите
и ме направи част от тях —
ти ускори вървежа ми
и върна радостта ми —
ти ме научи да не вярвам
на образа си в огледалото,
със бръчките на времето,
с кора на застаряващ
дъб. . .

Ти вля живот в кръвта ми
и аз живея втори път!
Ти милион очи ми даде,
да виждам и през ледена стена
в сърцето на човека
скритата искра,
духа му, не изтлял
на прах.
Ти ме спаси от бързата присъда
над невинен,
за да не падна
в тежък грях.

Да можех като теб
да стана песен,
родена от самата мен,
да можеше да бъдеш винаги
началото на моя ден!

ПАРТИЯТА

Ти ме сложи на твърда земя,
да не бъда люляна от вятъра.
Ти направи земята тъй малка,
тъй позната и толкоз желана,
че могла бих във топла прегръдка
да я сложа до свойто сърце.

Ти облече човека със истина,
като с ризница срещу измами —
ти изпрати в небето предвестници,
като ярки звезди сред звездите,
да опасват земята със блясъци,
отдалече над нея да бдят.

Твойта сила — космичният вятър,
днес надува платната
в сърцата ни —
твойта мисъл,
пробола всемира,
изпреварила всички столетия,
чудесата превръща в реалност
и ги слага във наште ръце.

Кой би могъл да спре твоя устрем,
кой би могъл във мрак да превърне
светлината, от тебе избликнала,
кой би сринал в руини градежа ти,
щом насочват със вяра очите си
милионите хора към теб?

КОСМОНАВТ

На Гагарин

Ти сбра в летежа си
на всички поколения копнежа —
ти взе на младостта
горенето и устрема,
ти простите човешки думи
отнесе към звездите
и заговори с нас оттам —
ти светлина открадна от небето
и озари лицата на човеците —
ти мисълта ни прикова
в надземното пространство
и вдигна погледите ни нагоре —
ти любовта пробуди във сърцата
и стана в тях
на всички майки син,
ти изпревари думата,
с която бихме те нарекли,
побрала в себе си
на миналото тщетните усилия,
на днешния възторжения труд,
на бъдещето ясните контури!

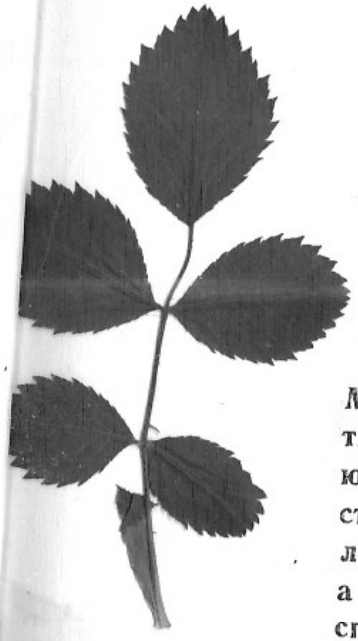

Младежо светлолик,
ти взе в ръката си
юздата на познанието,
стопи през погледите ни
лъжата,
а с истината
сгря сърцата ни!

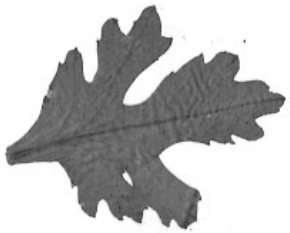

НА ПРАГА

Богата ли съм,
бедна ли,
че спрях на прага
между сегашните
и миналите дни,
че се родих тъй рано
и няма да прекрача
в бъдещето?

А пълни са очите ми
с гигантските чертежи
на бъдещите планове —
пълни са очите ми
с неизмеримия за моя поглед
устрем на ракетата,
летяща всред планети и звезди.

Богата ли съм,
бедна ли,
че мойта мисъл,
избързала ме изпреварва
и след ракетата лети?

О, моя мисъл,
тъй съм бедна,
когато ме оставяш
сама във тая бездна,
наречена живот,
в която всяка правда
с човешка кръв се
изкупува. . .

И все пак съм богата,
че живея,
че в мое време
човек бе оня,
който се провикна
в небето със човешки глас:
«О, как е хубава земята!»

НАСЛЕДСТВО

Видения на миналото,
сърца на недогорели
копнежи със прерязани ръце
и устреми,
насред път спрели —
нося ви като наследство
в себе си!

Скъпи имена
във моето съзнание
вдълбани,
тласкате ме
с непостигнатите свои цели,
брулите ме с пламъка
на недоизживяните минути,
врязвате живота си във моя,
мислите си
в мойте мисли вплели.

Но аз съм жива
и не съм видение
и трябва да вървя
във крак
със живите!

А тежко е да ги догонвам
с толкова товар!
Почакай бърз, стремителен
водовъртеж
на днешния ни век!
Време не остава за миналото,
а то е в мене,
като да имам два живота
с две сърца.

О, лекота и ритъм
на живота!
Влека товара си
както комета
своята опашка
и се стремя да полетя,
в живота да се врежа,
да тласкам с мойте
цели непостигнати,
да бруля с мойте
устреми препъвани. . .

ЖИВОТ

Кълнѝ в сърцето ми,
засято зрънце
от сърдечна обич —
светни ми
пред очите, въгленче
в разрита пепел —
открий ми се,
пътечка
в гора непроходима —
звънни в гърдите ми,
звънче,
да не заспя,
когато някой ме зове
на помощ —
подай ръката си
над пропастта,
но втурвам ли се
в огъня
не ме възпирай,
благославяй!

УСТРЕМ

Какво видение
към облаците устремено!
Какво бучение
и шум, и звън, и грохот,
и хора, като мравки запълзели
по скели, стълбища, площадки!

Родино моя малка,
могла бих с педя да те меря,
а как се вмести в твойта гръд
тоз устрем, таз човешка воля,
за да родиш гигант!?

Като камбани бият
чуковете
и падат тежко
в острия звънтеж
на ламарините!

Това е музика,
оркестърът
на всички тонове и звуци,
събрани тук
в единен ритъм.

Стоя замаена
и сещам как минава
през мене мощната вълна
и как ме грабва
лудият вртеж
и ставам колелце,
което пее
и като в танец
се върти!

ОЧАКВАНЕ

Пак съмна и пак чакам.
Какво е то — не знам,
но все го чакам!

Днес утрото ми обещава
денят да бъде дълъг
и бременен с надежди.
Щом звънне някой,
аз потрепвам,
щом чуя глас отвън,
кръвта залива слепите очи,
щом лъхне от прозореца
априлският ветрец,
поглъщам с поглед планината.
И тя, набъбнала с надежди,
поднася пъпките
на сухите дървета
към слънцето. . .
Какъв прекрасен дълъг ден!
И него ли ще изсънувам?
И пак ли ще дочакам
звездите да изгреят

и като зрели плодове
да падат
зад хълмовете?

Не зная как са чакали
жените на Копривщица,
но зная как се чака. . .

МИГ

За тебе се родих, живот,
а полетях като звезда
зад хоризонта.
Видях те пътьом само,
но поех очите ти
и гледам с тях.

Дали съм твоя спътница,
или съм твоя сън!
Дали съм твоя мисъл,
или твоя кръв?
Не знам. . .

Усещам те като начало,
усещам те и като край,
а ти си вечност!
Ти, живот, си вечност —
аз съм само миг,
но завинаги на теб
отдаден!

ПОМОГНИ...

Ела ми помогни!
Потребна ми е сила,
за да стана тиха.
Потребна ми е твоята ръка,
за да ме изведе
от неспокойния ми път!

Ела и не повтаряй,
че съдбата ми била
със лакти да раздвижвам
тишината,
да роня брегове като вълна,
с възторга си да ги обливам.

Аз искам тиха ласка —
като на птичката, когато мъти, —
аз искам да узная
отгде е взела кротостта си,
за да не ми е малко
вечното спокойствие,
когато стигна края.

ЕКСТАЗ

Живот, живот!
Какви родилни мъки въплотиха
в тебе онова,
което в хаоса
на наши преживелици,
в пречупените пътища
на мислите ни,
във хода
на постъпките ни,
във изхода
на наши действия
запази ред!
От теб дори смъртта се плаши.

Задържай ни във своя дъх,
живот!
Задържай ни
и денем, и нощя,
за да сме твои и в съня си,
да бъде и сънят ни твой!

ЧОВЕКЪТ

Защо, земя, защо се гърчиш?
Защо рушиш създаденото
от човешки труд?
Защо унищожаваш поколения,
а виждаш,
че от тях се раждат нови!
Защо са твоите усилия
да победиш човека,
а не можеш да го победиш!
Защо е таз борба,
когато опитът ти няма край?
Не разбра ли, земя,
че милиардите години
са за тебе миг —
а за човека вечност!

ПРОЛЕТНО ОЧАРОВАНИЕ

Как тихо се разтвориха
листата на пробудените
кестени!
Като на малкото новородено
влажни пръстчета,
раздвижени за първи път!

Как тихо Витоша
сне тънкото си було от мъгла
и светна цяла разсъблечена
под синьото небе,
за първи път!
Днес всичко е за първи път!
И пролетта е първа!

ВЕЩИ

О, мои вещи,
не искате от мене нищо,
защото знаете
че ще ме надживеете,
и ви е жал. . .
Усещам как ме гледате
от всички ъгли
и четете по лицето ми
кога разтварям плик,
дали писмото ме е огорчило.

Усещам как ме гледате другарски,
когато се завръщам уморена
и хвърлям маската от своето лице,
избърсвам си усмивката
и накитите снемам —
а като сядам до бюрото си,
такава тишина ми пазите,
че мога да открия в себе си
ония приказки и песни
които се превръщат
на усмивка.

Понякога съм ви напущала,
защото ме притеглят
далечината и високото небе,
а щом се върна,
виждам как без мене
тъга ви е покрила с прах,
лицето ви забулила.

О, мои вещи!
С колко радост се посрещаме,
когато светнете,
избърсани от моята ръка,
когато разговаряме безмълвно
всяка вечер,
без да помисляме,
че някой ден
не ще се вътнем вече,
а вий ще чакате, ще чакате. . .

КАК?

Отрекох се от необхватния простор
на планините,
и от сърдечната прегръдка
на морето.
Дойде часът да сложа вече край.
Но как да сложа край на своето въображение,
когато се понася към небето
с тревогите и грижите ми,
за да ги разпилее
като излитащи ята от чайки?
И как да спра сърцето си да благославя
мъките,
с които закалих духа си,
и радостите, от които все още съм
с разгърнати крила?
А живота?
Как не му се свиди да отронва
капки от кръвта си и ги прелива в мен?
Как?. . .

ЗВУК

Лежа с отворени очи,
не бива да се движа,
забранено. . .
Не бива и да мисля.

Пустота. . .

Какво съм?
Някаква материя стопена?
Мелодия
отдавна отзвучала?
А може би не съм родена?
Но изведнаж
зачуват нещо зад стената.
Звук!
Истински!
О, боже!
Надигам се и слушам,
и крещя,
и чувам своя глас!

Това съм аз,
това съм аз!

ПРЕЗ ПРОЗОРЕЦА

Големият прозорец те разкрива цяла
измита, озарена и зовяща.
Прамайко Витоша,
не бих могла да искам
от тебе невъзможното
за мойте безвъзвратни младини.
И все пак вярвам, че си чудотворна,
че би могла да ме измъкнеш
от болничното ми легло
и с бодри стъпки да ме изведеш
през Бялата вода до твоя Черен връх,
да виждам здания в небето
с артерии от светлини,
съзвездия от цветове!
Че би могла да ми дадеш крила
и с някаква опияняваща подбуда
да ме изтласкаш със възторг
в разгърналата се
пред мене необятност,
задъхана от красота,
преляла от живот!

ТЕЖЪК ЧАС

Защо тъй бързо идва краят?
Аз още не успях
да видя тоя свят,
да полетя в небето —
аз още не успях
да кажа на един човек,
че цял живот съм го обичала,
и не успях да викна
с гласа на най-голямото си
възмущение,
гневът си не съм пуснала на воля,
макар да ме затиска всеки миг.
Аз още не успях
да смачкам своята ненавист
и да се укротя,
за да подам ръка
на оня, който ме ограби,
и чашата не съм изпила
до дъното,
и ни веднаж не се провикнах:
«Стига, аз се наживях!»

Таз бяла стая
ще ме заличи!

Сестрице, помогни!
Знахари, богове, магесници,
недейте ме оставя
да тъна в празното,
във нищото на онова,
чието име още не изричам,
но вече знам,
че то е края,
че оттам
не ще се върна. . .

О, живот, задръж ме ти!
Не се боя от смърт,
но теб обичам!

Отваряйте прозорците,
стените разрушете,
животът да нахлуе,
елате, богове, магесници,
знахари,
дайте ми
най-тежкия живот дори,
но ти,
ти мое сърчице човешко,
не спирай, тупай, тупай, тупай!

ПОЧАКАЙ, СЛЪНЦЕ

НЕПРИМИРИМА

Плашиш ме,
велико Мироздание,
като разпъваш мисълта ми
до своята неизмеримост!
Земята ни е точица във тебе,
а в тая точица е мойта обич,
и моята омраза,
и силата ми, а не мога
да ги разтегля
до размерите ти.

Ти ми даде:
копнеж към своето величие
и разум да проникна в тебе,
и жажда да те опозная,
а идва ден и трябва да изчезна
и да ти върна всичко!

Гледам Изгрева,
гледам Залеза,
поглъщам Вечността ти
и чакам своя край
непримирима. . .

ПОЧАКАЙ, СЛЪНЦЕ

Почакай, слънце,
аз не съм готова
за идващата нощ —
денят ми не е свършен още!
Не се преборих с съвестта си,
за да ѝ давам право на почивка.
Току-що се научих да говоря
със камъните и дърветата
и още не запълних своя ден
със мъдростта им.
А ти ме караш да си лягам
и си отиваш тъй спокойно
и тържествено
с огреяните върхове на Витоша,
със подновените от багрите на залеза селца,
с илюзии за утрешния ден!

Почакай, дай ми време
да разбера как може да се спи
във тоя разтревожен свят,
когато е безсънието съвест,
а съвестта е ден!?

Почакай, слънце!

ОКТОМВРИ

От Изгрева ти се родих
за втори път
и втори път живея.
От изворите ти отпих
по глътка,
за да мога
със твоите клокочещи води
да пея.

Ти казваш:
«Трябват ни крила» —
и ставам аз крилата.
Ти казваш:
«Трябват ни сърца» —
и ставам аз сърцата.
«Ръце ни трябват» — казваш
и бързам,
двете си ръце подала.
«Но трябва сила, воля, кръв»
и аз ти се отдавам цяла.

А таен глас
ми тихо проговори:
«Какво за себе си
оставяш ти!»

Оставям си небесните врати,
които ти отвори!

З Е М Я

Гориш, земя,
гориш с изригващия гняв
на своите вулкани —
гориш
с избухващите взривове
подземни и надземни,
раздухваш пламъците
с ветрове,
разкъсали юздите си,
превърнали се на циклони —
бушуваш с океанските вълни
и браговете си разбиваш!
Къде ни водиш,
искрици, избликнали от твоя огън!
Какво ще стане с нас,
ако във своето безумие
един ден прегориш?
Какво ще стане с мисълта ни,
родената от теб
да бъде вечна?
Къде ще иде тя?

ТЕЛЕПАТИЯ

Невидима ръка
докосна мойто рамо. . .
Едно лице, забравено отдавна,
изплува в паметта ми
и пред мен застана.
Дали бе мисълта му
до мене долетяла
през времето,
превърнато в пространство?

Вълшебницата мисъл?
По-бърза и от светлината,
по-зряща и от нашите очи,
по-осезаема от допира
на нашите ръце?
Превърнала в жив образ
моя спомен!

Ще я открие някога науката,
ще стане видима като небето
и ясна като музика,
но как ще стигне тя
до дъното на нашите души,

където вечността зародиш
е оставила?

Сега е тихо в мойта стая.
Мълчат стените, вещите
и само аз съм жива
и твоят образ, и онази тайна,
която никоя наука няма да открие. . .

СЕТИВА

Със всяка своя пòра аз долавям
трептенето на видими неща
и тайното вълнение на въздуха,
наситен със магнитни сили.
Със цялата си жива плът
усещам пулса, изпреварил времето
на пъпките, готови да разцъфнат,
и виждам ранното зачатие на плод
във влюбените птици,
когато призива на славея пробужда
копнежите на младостта.
Със милиони пипалца
очите ми докосват тоя свят
и го поглъщат с жажда,
а мисълта ми неспокойна
навлиза във човешките души,
пренася моя свят във тях —
новороден и раждащ. . .

СЪДБА

Спокойни сме, запазени
от прегрешения човешки:
има съд
и мярка за размерите им.

А нашето сърце?
Кой ще разкрие
греха на нашето сърце
и ще го спре да не дълбае
душите ни?
Къде е рентгена,
проникващ в неговия свят,
за да определи и каже:
това е грях?!
Нима е съдено да бъде неразкрит
и да го отнесем в небитието?

Сърце клето,
няма никога да ти олекне.
Не ще узнае никой твоя грях,
за да те съди
или оправдае. . .

ПРОТИВОРЕЧИЕ

Тъгата ми е монотонен дъжд,
звънтящ в прозорците до заранта.
Понякога е лунна светлина,
обляла моите коси,
проникнала в съня ми,
избликнала от него
в кротки сълзи.

Но съмне ли,
отворя ли прозореца —
тя литва срещу идващия ден!
О, ден на младост, труд и слънце!
Прехвръкне птица над главата ми,
и аз усещам своите криле,
настигне ме на път
дружина от младежи
и зачестявам стъпките си с нея,
посрещне ме случайно поглед на дете,
изкъпвам се във синия му извор!

Но щом се свечери,
тъгата ми се връща
все същата,
все неотлъчна
и аз разбирам, че не мога
нито без слънце,
нито без тъга. . .

ПО ОРБИТА

Изстреляна съм в орбита,
без нито миг застой!
Не виждам в пътя си
завършени и спрели форми
и не усещам,
че се движа!

Но щом заспя,
минутите крадат от младостта ми,
за да се будя мъдра всяка заран.
О, скъпо заплатена Мъдрост!

Как не можà да ме отвърнеш
от опита да се откъсна
от орбитата
и разбунтуваното ми сърце
не укроти!
Нима е искала да плувам безопасно
между земята и небето!

Откъснах се!
Откъснах се и паднах
пред портичка със камъче подпряна,
връх мека, топла пръст. . .

А Мъдростта ми отлетя
и се стопи.

НЕСПОКОЙСТВИЕ

Трепери на щурците песента,
танцуват младите дръвчета,
разкършени от вятъра.

Нощта е неспокойна.

Кепенците отворени се блъскат
и ме плашат.
Усещам как земята се върти,
как мравката не спира.

Кога ще си отдъхнат те?
Кога?
«Не се вълнувай!» — казвам на сърцето си.
«Почивка няма!» — ми отвръща то.

Защо не спрат звездите в своя път?
Нима и те не могат да си светят
спокойно и щастливо,
а все трептят, трептят, трептят!

ХАЛЮЦИНАЦИЯ

Седя в сърцето на часовник,
следя секундите, минутите и часовете
и виждам как във кръг минават месеците.
Отвън се блъскат във прозореца ми
звуци, тонове, звънтежи,
бръмчи в небето самолет,
изстреляна ракета в тоя миг се носи
по орбитата на земята
и времето си изпреварва.

Защо съм неподвижна тук
и мисълта ми се е свряла
като врабче под стряха?
Не мога повече,
не искам бавното движение на времето,
измервано в секунди,
когато дори хвърления камък
със устрем полетява.
Ще разбия стените на часовника
със лакти,
ще полетя

и нека ме измъкват изпод трамвая
с провиснала ръка,
с отметната глава,
с опразнено сърце,
в което вече няма
ни стрелки,
ни време. . .

ПИСМО

«Недей се спира — казваш, —
няма време!
Недей се втурва слепешката
във джунглите на свойте дни!
Твориш слова,
твориш хармонии,
моторът ти е пламенно сърце,
но бързай, бързай,
няма време!
Градиме родината и човека
и твоя дял е в тоз градеж!»

Не чувах твоите слова,
прехвърлила бях хоризонта
зад себе си. . .

Когато вятърът ме хвана подръка,
не сварих с поглед да обгърна
изминатия път —
не бих могла по него да се върна.
Обречена от себе си — вървя. . .

НАД ОКЕАНА

Настръхнала, усещам
как е вечна твойта
разлюляна плът;
в зелените води го виждам
твоя път,
не зная де започва, де отива,
и твоето небе със твоя сън се слива.
Люлей, люлей!
В мъглата ти стоманна
виждам две очи,
изпратиха ме и ме чакат пак,
и в себе си попиха океана. . .
Какви са страшни в тях кошмарите
и сънищата им,
и приказките им, най-старите!
Спаси я, земьо, изведи я,
вземи я, своята прашинка,
дай ѝ да се впие
с всичките си пръсти
в твърдата земя
и млякото ѝ земното, да пие!

МЪЛЧАНИЕ

Не помня думите ти —
помня твоето мълчание
и стаята, запълнена
със наши мисли.

Не помня образа ти —
губят се чертите
в паметта ми,
но помня как усещах,
че си тук,
в широкото кресло,
зад теб прозореца,
веригата на Стара планина,
високото небе
и облаче, което плува. . .
Ти пръв попита:
— Що мълчиш? —
Отвърнах ти:
— Аз не мълча! —
Погледна ме, усмихна се
и зарево от стъклата
обля лицата ни със светлина!

Мълчание.
Мълчание, препълнено
с любов и нежност, и доверие!
Да бяхме цял живот един до друг
мълчали заедно,
не биха думите посмяли
да ни разделят. . .

ПОСВЕЩЕНИЕ

На Боян Пенев

Ти ме научи да разбирам
невидимото съчетание
на тоновете
и вплетената твоя мисъл в тях.
Във трепета на твоята ръка
усещах ритъма на чувствата,
във твоя поглед изживях
тъгата на адажиото
и радостта на скерцото.
Макар да не те виждам,
макар да си превърнат
в бръшлян, обвил гранита
на твоя паметник,
аз те долавям
в хорала на нощта,
в мелодиите на деня.

Светът е пълен с музика.
Светът е пълен с теб.

ВЪЗДИШКА

Остана в моето мълчание
от теб една горчива мисъл,
която ме е завладяла.
Като вълчица изгладняла
върви след мен
и ме държи в тревога.

Да беше жив,
открила бих сърцето си
да я изтръгнеш,
но сега не мога.

Да беше жив,
крещяла бих от болка,
за да чуеш и да ме спасиш,
но сега не мога:
погълна моя глас
мълчанието вечно,
което легна между нас.

ДВА СВЯТА

Усещам как разтварят първите си пъпки
ябълките,
и стъпват някъде на двора
детски стъпки. . .

Последният прозорец се затвори
на моя някогашен дом.
Сега си ти във друг свят — горе,
а аз — на този балкон.

Къде е мъката, която беше смърт,
омразата, с която ме заля,
и ревността, в която прегорях,
като камбаната от сто метала?

Звъни сърцето ми, звъни,
треперят пълните със аромати
и с тонове вълни.
А ти,
надвесваш бистрогледите очи
и капва твоята сълза
до мене,
в чашката на малко, бяло цвете. . .

НЕОБЯТНОСТ

Обичам тая необятност
на разстоянията и далечините:
да мина хоризонта, да достигна друг,
и цялата пред мене широта
да вместя в себе си!
Но тя е като теб неуловима.
Къде си?
Думите ти, погледа ти, твоята усмивка?
Де са?
Тях ли диря,
те ли ме зоват?
Но ако някога ги уловя,
ще се усмихнеш ли на моето мълчание,
тъй както се усмихваше на мойте думи?
Ще ме погледнеш ли без укор,
тъй както ме поглеждаше, когато
забивах ноктите си в твоята ръка?
Къде си?
В шума ли на морето се разливаш,
във гънките на времето ли скрит,
или те носи вятърът
по цялата вселена?
Но как да вярвам, че си в нея,
когато си в сърцето ми все още?

СЪМНЕНИЕ

Върху перваза на прозореца ми
кацна птиче,
изчурулика
и отлетя.
Но песента му чуха
отвън минаващите хора
и тя пробуди
във паметта им нещо,
което са загубили отдавна,
или предчувствие
за нещо бъдещо. . .
Да мога да извикам с пълен глас,
тъй както птичката от все сърце,
с едно желание
дори непостижимо,
с една мечта на чудо равна,
с предчувствие за някаква реалност,
вбита като гвоздей в бъдещите дни —
ако гласът ми зазвъни
и се разлее по света —
не бих ли сторила тогава чудо?
Поне гнездо не бих ли свила
за птичката, която отлетя?

МЕТАМОРФОЗА

На двата края върху пейка
седим със него чужди, непознати.
Той: неприятен, грозен и невзрачен,
аз: неприветлива, самотна. . .
Погледнах крадешком:
Заслушал се в шума на вятъра,
очите му в отсрещната брезичка,
а на лицето му —усмивка,
една издайническа светлинка,
изскочила отнейде от душата му,
огряла образа му.
Да можех да му заговоря
със думите на вятъра
и с погледа на бялата бреза,
родила бих се втори път
и него бих родила
красив и строен като бор,
какъвто може би
брезичката го вижда. . .

ХИПНОЗА

С тъга проникваща,
с желание, което те гори,
със устрема да ме обсебиш,
със трепета от някакво докосване,
което никой не би разгадал,
но искрящо в очите ти —
недей се приближава!
Не би могъл да смъкнеш от плещите ми
товара на годините,
под който се боя очи да вдигна
за среща с твоя поглед,
недей съдбата предизвиква!

Аз вече се преборих с нея:
отстъпих себе си и теб отстъпих
и тъй я победих.
Но чух насмешлив глас
и се пробудих от хипнозата. . .

Наоколо ми празнота, но в мен
такава детска радост зазвъня,
че ми се смъкнаха годините сами
и светлина излъчиха очите ми.

Благодаря, Съдба,
за тоз прекрасен миг!

ПРОЛЕТ

Усещам днес земята дишаща,
и топла, и готова.
Отнякъде ли идеш и ме викаш ти,
че тъй отвред ти чувам зова?

Премина тая нощ неуловимия,
промъкнатия вихър.
Дали я той събуди, спящата,
и тръпки хиляди по нея плъзнаха,
като на болест я побиха.

Защо са толкоз малко, толкоз малко,
само две ръце и две зеници!
Люлеят въздуха с крилете си
пияните от слънце птици

И дишам, и летя неудържимо
все по-далеч, все по-нагоре.
Светът е мой, светът е мой
огромен и разтворен!

УСМИВКАТА

Една усмивка —
и цъфнаха бадемите веднага,
засмукаха пчелите розов цвят.
Една усмивка само —
и вече друг е тоя свят.
Една усмивка —
и до болка синьо в небето,
гушат се една във друга
планините
и въздухът е опиянен.
Една усмивка —
и не ми трябва нищо друго:
една усмивка стигна,
за да е цялата вселена в мен.

ЗАНЕСЕНОСТ

Откакто се родих,
на всички поколения
връстница станах.
На две епохи въздуха ловях
и толкоз дълги бяха дните
и годините,
че ми се струва
да съм станала безсмъртна. ..

А времето,
превърнато във вечност,
пространството в безкраен свят
ме носят и аз плувам
щастлива, че не зная
към кой бряг
ще ме изведат!

МОЯТ ЧАС

Когато моят час удари,
не зная как ще се сбогувам
с тоя свят,
с прегръдката му необхватна
от хоризонт до хоризонт,
с усмивката на неговото слънце,
по-топла от милувките дори!

Как ще откъсна от очите си
на Витоша забулената гръд,
с прозорци жълти светлини
под звездното небе?

Как ще измъкна своята снага
от пяната на нашето море
с вълните, връхлетели отдалеч,
понесли устрема на нечие сърце,
загледано във тях!

Как ще забравя наште жерави,
плачливо ронещи над Добруджа
сред облаците тъжен зов?
Как ще замлъкне писъка
на свирката от близкия завод,

която ме пробужда стресната
с въпроса: «Що лежиш?
Ръце ни трябват,
трябват ни ръце!»

Не зная как ще се сбогувам
с тоя свят,
когато думите не стигат
за тая ненаситна жажда,
която е насищал в мен
и пак със жажда ме дарил —
за тая смърт дори,
която непрекъснато
в живот преражда!?
Ще бъдат думите ми
капка в океана,
а неизреченото
ще остане в мен
и ще изчезне
с моето мълчание!

Не зная как ще се сбогувам
с тоя свят!. . .

МИР

Искам мир,
когато ровя в своята душа
да диря себе си,
и Мир,
когато се стопявам
в потока общ
на милиони хора.

Искам мир,
когато искрица от мисъл
превръща малкото
в огромно,
и мир,
когато в погледа ми,
замъглен от
сълзи,
светът е мрачен и заплетен.

Искам мир,
когато любовта
е време и безкрайност,
и Мир, когато
близо до човека
спира вечността. . .

* * *

Мирът е полубудното
щастливо състояние,
когато зашумят край твоя дом
канадските тополи,
а ти си мислиш,
че шумят
във Добруджа
безсинорните ниви
и че шумят
във своя вечен бяг
на Черното море
вълните. . .

* * *

Мирът е утрото,
когато се пробудиш
и някакъв приятен дълг
те чака.

* * *

Мирът е детския ни глад
за хрупкава корица —
мирът е в погледа на детските очи,
в душите ни,
изкъпани във тях!

Мирът е веселия труд!
Мирът е жаждата за обич,
прегръдката подир раздяла!

Мирът е вярата ни във Мира!

НЕВИДИМИ ОЧИ

РОДИНА

Проникна ми в снагата
твойто слънце,
проветри ми косите
твоят вятър,
просторът ти
в гърдите ми се вля,
а тъмните ти нощи
ме научиха
да диря светлината
при звездите.

Ти вдъхна в мене
мисълта за вечност,
защото съществуваше,
преди да стана твоя —
защото твоето море
бе вечно,
преди да ме изкъпе
в свойта пяна.

Бях хубава,
защото ти бе хубава,
преди да ме родиш.

Бях пълна с топла обич,
защото зреели житата,
когато съм се раждала.
Покорна бях
и непокорна,
защото ти си търпелива
и бунтовна.

Сега аз вяхна
и се разцъфтявам,
умирам и се раждам,
защото ти, Родино,
откакто свят светува,
умираш
и се раждаш,
и цъфтиш!

МЕЧТИТЕ МИ

Мечтите ми са пълни с настояще,
което всеки миг добива нови форми,
преди да е осъществено,
което разцъфтява в ярък спектър,
преди да е изгряло слънцето,
преди да ме прегръща с обич —
а ледовете в мене разтопява,
преди да ме докосне със ръка.

О, настояще в моите мечти,
пристигаш неочаквано
от някакво далечно минало,
което е оставило в сърцето ми следи,
пристигаш и очите ми
замрежваш с влага. . .
Не зная как да те наричам,
как с ново име да те назова.
Ти — светлина, преди да се запалиш,
движение, преди да се раздвижиш,
светкавица — преди да прогърмиш,
ти — литнала ракета във небето,
преди да се завърнеш.
Усещам те, със всички сетива,
преди да те позная.

ПШЕНИЦАТА

Мой малък роден край
от Дунава до Черното море —
не искаш да се спреш
във свойто настояще!
Поемаш дъх от ветровете,
усмихваш се,
преди да глътнеш хапка,
и тръгваш да догонваш
утрешния ден!

От тебе ли е взела устрема
пшеницата,
пробила хоризонта,
разляла се далеч в зеленина,
недостижима за окото?

Познавам те отдавна,
от дете,
когато ме нахрани с красота,
преди да ме нахраниш
с топлия си хляб!

Виждам те, когато спираш птиците
да се сбогуват с твоето
огромно слънце,
чувам как кълват пшеничните зърна.
Да можеше да ми дадеш
устрема на своята пшеница,
за да пробия хоризонтите,
които ми остават още,
да не поглеждам никога назад,
да си отида, без да спирам
в неспиращия свят!

ТАЙНА

Кой би измерил
в погледа на лястовичката
пътя ѝ от нас
до другата страна
на земното кълбо
и преброил във него
морета, океани, планини!

Кой би надникнал в паметта ѝ,
за да намери
малкото гнездо
под стряхата
на някое забутано селце
всред необятната вселена?!

Какво е вложила природата
в едно такова птичешко телце,
за да е лястовичката
всеизмерима тайна,
за да е по-лесно
да стигнем до луната,
отколкото
до нейното сърце?!

ХЛЯБ

— Защо ти са илюзиите — казваш,
мечтите изживяха свойто време,
сега на дневен ред е хляба!
— Но моя крайшник стои недоизяден,
и моя глад недонаситен,
защото стотната
от мойте сто души
е излетяла днес като вихрушка
и танцува
с ритъма на вятъра
по пътищата и полетата —
ще се завърне изгладняла.
За нея пазя тоя крайшник.
А първите деветдесет и девет
се разпиляха
по цялата ни родина,
летят над черните и жълти димища,
за да докоснат със крило
едно порозовяло облаче. . .

А в родината се не свършват
ни тъмните потайни кътища
във пазвите на Странджа,
нито легендите юнашки на Балкана!

Не могат никъде да спрат
душите ми —
ще се завърнат гладни,
за тях си пазя хляба.

— Защо ти е таз вятърничева
вихрушка,
тез пътища, балкани и усои,
седи си кротко,
яж си хляба!
— Защо ми са очи тогава?
Защо ми са стотях души?
— А хляба?
— Защо ми е тогава хляб?

НА РЪБА

Как могат да избликват
сълзи от радост
и щастие,
когато не се знае
кое е щастие?

Ще го открием ли,
ако земята си
превръщаме във цифри,
а песните и тоновете
бележим с удари на звуци
и дишането спираме във тях?

Заставам на ръба
и се заслушвам в говора
на стари дъбове,
в шума на вятъра,
в гласа на птиците
и стигам до сърцето
на земята.

Прамайко наша,
въздържай моя дух
да се не разтопи
в безкрайни измерения,
да дири щастието в тях —
нали от тебе сме родени!

ТИШИНА

Във моето мълчание
са притаени мисли,
които ме връхлитат ненадейно
и като искри
дълго в мене тлеят,
догде разцъфнат в пламък.
Аз чакам техния цъфтеж,
за да разтворя всичките прозорци
на своето сърце
за тоя свят.

Ти, който влизаш в моя дом
и плашиш тишината
и с себе си запълваш
моето мълчание — ти, разбери:
аз трябва да съм тиха,
защото диря думи —
аз диря някакво разковниче,
което да направи
мислите ми
видими и чути,
да ги превърне в птици,
да излетят и да запеят. . .

Не ги плаши!
Седни спокойно до прозореца
и се заслушай в тишината.
Ще те докосне мойта мисъл
и ще разгони твоята тъга.
Тогаз ще разбереш
магнита на думите,
заченати в мълчание,
родени в тишина.

ЗАЛЕЗ

Слънцето опря на хоризонта,
зад черния изгърбен хълм.
На пейката седим със кучето Маркиза
и с поглед го следим.
Тишина порозовяла
притаи дъха си
във очакване.

Как бавно слиза слънцето!
Как бавно си отива!
Светът очи притваря
и заспива.
Изчезва всичко в полуздрач.
И ний с Маркиза двете,
притиснати една до друга,
се стопяваме
в изчезващия свят.

РАДОСТ

От горния етаж
се ронят стъпчици:
проходило дете!
Ех ти, радост,
дето раззвъняваш
кристалите
на моя полилей
и с всяка стъпчица
пропява птичка в него!

Мълчете, мои книги
в етажерките,
задръжте мъдростта си!
И вие, ръкописи и писма
в архивите,
снишете своя глас:
дете се е родило между нас
и вече тръгва с първи стъпки
и пее с песента на славейче
във моя полилей!
Не вярвате ли?
Скрийте своята невяра,
сърцето вярва,
нека то говори!

ТРЕВОГА

Раззелениха се нивята ни,
набъбнаха и пролетниците
във рохкавата пръст.
Тръпки от растеж.
Сокове нетърпеливи
в разпуканите пъпки.

Пролет!

А в мен едно-единствено сърце,
тревожно-разтревожено
от вестите:
че дебнеща вражда
днес броди по земята
и я полива със човешка кръв
наместо дъжд!

Какво да правя,
когато изведнаж
сърцето ми се разбунтува,
готово да изскочи,
и аз не мога
да го въздържа!?

Пролет!

Снемам от прозореца саксията,
поливам цветето —
нека мисли,
че го ръси дъжд!...

НЕДОУМЕНИЕ

Разгънатия циферблат
ме гледа с хлътнали
дванадесет очи
като виновна.
Аз ли съм желала
да бъде тоя свят
объркан?

Какво да правя?

Да се увия ли в пашкул
и се превърна във коприна,
та с мекота и нежност
да укротя света?
Или да изкова ръката си
в юмрук железен?
Но ако нежността ми
е излишна,
а моята ръка
безпомощна,
какво да правя?

Да скръстя ли ръце?
Съдбата вместо мен ли
да решава?
Да чакам наготово ли?
Но ако моята съдба греши?!
Тогава?

РИТЪМ

Искам да усещаш ритъма
на земния живот така,
че всяка твоя стъпка
да върви със него.

Слушай как зове другарката си
славея пред залез.
Щурците слушай,
жабите дори,
когато в упоение
разрязват въздуха.
Стъпвай като в танец,
когато влизаш в дом,
върви с ритъма на цялото си тяло,
кога машините запеят
и вретената затанцуват.

Но идваш ли при мен,
думите избирай
от ритъма на своето сърце —
всяка тежка дума
е синкоп,
от който се умира.

* * *

От зли езици обгорена,
изпращам пламналия залез —
от упреци простреляна,
посрещам утринната светлина —
със мисли, сплетени на възли,
започва моя ден!
А още вчера лястовичката,
която кацна на прозореца ми,
привет ми носеше от вас,
връстници мои!
Кой ще ми върне тишината,
за да усещам в нея
пулса на добрите хора!
Дайте ми най-грешния
от всички грешници!
Да дойде тук окаян и презрян,
за да ме види
чрез своите очи!
И ако хвърлят камък
върху него,
да падне върху мен!

АЗ И ТОБИ

Прибирам се като бездомно псе,
което са подгонили с тояга.
И тая болка ще се понесе,
и тя при мене кротко ще си ляга.

От всички ни е Тоби най-честит
във кръглата си къщичка на двора,
със своя поглед благодарен, сит
и всякога към всичко непресторен.

Не ме е хранил никой от ръка,
с бездомните се скитам и се връщам —
пред своята отворена врата
съм безнадеждно все една и съща.

А Тоби ме посреща като брат
и лае луд от радост и от обич.
Светът е пълен, пълен с благодат
в сърцето ми и в погледа на Тоби!

ВОЛЯ

Самотност моя,
моя втора майко,
от кого ме вардиш,
та залостваш
всичките врати
и диплите сгъстяваш на завесите,
да не надникне, пази боже,
врабчето през прозореца!

Кой враг е по-голям
от оня в мене, който ме мори
със упреци за грешките ми
и ръфа със горчиви думи,
изречени от мен самата
към свои и несвои.

Пусни във моя дом света!
Не ми е враг!
Не той във мене —
аз във него да нахлуя,
да прегоря,
да не оставя нищо за смъртта,
когато спре на моя праг!

* * *

Защо е легнала върху сърцето ми
тъга безименна!
Светът е пълен с мъка,
а трябват сили,
за да я сломим!
Промъкнала се е
през моите отворени врати,
намерила е лесен път.

Ела да идем заедно
там, дето мъката
не се споделя с никого,
не взема онова, което й се дава,
а вика: «Дайте ми
което не ми давате!»

Ела да вдигнем камъка
и да го понесеме двамата,
за да не е затиснат
тоя свят
от мъка. . .

Ела!

МАГИЯ

В очите ти играеше
неудържимата ти младост,
но аз променях блясъка им,
завличах твоето въображение
по нови пътища
и вяра ти внушавах в чудеса,
а ти поемаше възторга ми
и силата на моето вълнение,
додето цялата ми същина,
преляла в тебе,
те превърна
във мечтател. . .

Зениците ти потъмняха.
Нощта ни гледаше
от всичките отворени прозорци.
«Лека нощ! — ми рече —
благодаря за хубавата ни беседа!»

Останах в стаята самотна,
ограбена, опустошена
от собствената си победа.

* * *

Животът ме оголва
лист по лист,
но сетня есенна усмивка
ме гали
и пресен въздух
ме облъхва.
Все още дишам, гледам
и усещам,
все още мисля
и си спомням,
все още чувствувам,
че съм,
че съществувам,
че имам своя гордост
пред смъртта,
че моя ще е
сетнята минута
от живота,
за да поискам нещо,
или да дам. . .

* * *

Отрекох се от необхватния простор
на планините
и от сърдечната прегръдка
на морето.
Дойде часът да сложа край.
Но как да сложа край на своето въображение,
когато се понася към небето
с тревогите и грижите,
за да ги разпилее
като излитащи ята от чайки?
И как да спра сърцето си да благословя
мъките,
с които закалих духа си,
и радостите, от които все още съм
с разгърнати крила?
А живота?
Как не му се свиди да отронва
капки от кръвта си
и да ги прелива в мен?
Как?. . .

РАЗГОВОР СЪС СЪРЦЕТО

— Нима животът ти премина
тъй безмълвно,
че тук, в разхвърлената стая
седиш сама, замислена и болна?

— Защо ме питаш, сърце мое,
нали през тебе всичко мина?

— То бяха спомени,
а спомените са химери.

— Химери ли?
То беше рана,
превърнала се в тиха скръб.
От цял живот това остана.

— Скрий своята глава
като къртицата,
изровила над себе си
купчина пръст. . .

— От себе си не мога
да се скрия,
а от света не мога
да избягам!

— Ами аз?

— И ти със мене,
сърце мое!

ЛУНА

Летяхме,
долетяхме,
и кацнахме
връз мъртвите скали
на твоя изживян
живот.

Но защо като преди
надничаш
през прозореца ми
и будиш същата мечтателност?

Лека нощ. Луна,
другарко — спътнице
на мойте сънища.

Лека нощ!

ЗАВРЪЩАНЕ

Това бе родната ми къща,
голяма и висока,
с комин до облаците. . .
Не можех да порасна изведнаж,
за да ги стигна,
а само питах: как, защо?
Но никой не можа да ми отвърне.
Отидох и се втурнах във света
да гоня хоризонти и височини.

Но хоризонт се не достига,
височината ражда висота.
Завърнах се със същите въпроси.

А родната ми къща,
ниска, схлупена и стара,
се вмести изведнаж във моето сърце
и заедно със мен се вряза в хоризонта!

БЕЗ ДУМИ

Стои сама и не пасе,
загледана в пространството,
във огнения залез,
рога забила във небето.

Когато доближих,
докосна влажната си муцуна
до мойте пръсти
и ме погали с поглед.

А нямаше освен нас двете
върху зелената поляна,
заобиколена от веригата
на снежните Родопи,
в далечния тъмнеещ хоризонт.

Усетих прилива на обич,
която с млякото
раздава на децата.

Как исках да ѝ кажа,
че съм дете все още,
за мляко и за обич жадно!

А може би тя затова
целуна мойте пръсти!?

ЗАВЕЩАНИЕ

През цял живот
съм дирила човека
и съм се разминавала
със него, без да знам.
Оставям го на теб,
творец на бъдни дни,
ако не го намериш,
сътвори го сам.

Отивам си с неутолена жажда,
с очи все още устремени,
с протегнати ръце,
които в сетния ми час
насила ще кръстосат
върху мене.

Но вий побързайте,
вземете ме със вас,
да заживея с младите души,
да не лети духът ми
между земята и небето

и като вечен спътник
в свойте кръгове околоземни
да ви съглежда само
и да не може никога
да ви досегне!

СГЪСТЕНА ТИШИНА

* * *

Сама съм,
ничие присъствие
не е оставило следа
във паметта ми.
Зова те с мисъл
и те обгръщам
с цялата си същност.
Думите ми
не те наранява,
шепотът ти не ме плаши,
твоята ръка от моята
не се измъква леко,
сухата целувка
не плъзва по стъкло. . .
Тогава ти признавам онова,
което никога не бих изрекла.

Ти, живия човек без име,
когото назовавам
с всички имена.

* * *

Недей разкрива себе си,
недей оголва от таинственост
случайната ни среща,
не ме разпитвай
що съм и какво съм.
Обременил ме е живота с факти,
тежат ми спомени
с трагични дати,
ранена съм
от срещи и раздели,
от знания,
изчерпващи до дъно.

Подай ръка,
но извън времето,
извън възможното,
да се осъществим
в едно небитие
с такава мъка за земя,
в която бихме изгорели. . .

* * *

Не се обаждай,
нека да остане
твоя глас
във цялата природа:
в лек полъх
на затихнал вятър,
облял лицето ми с милувка,
в гласа на славей,
когато ме зове
да гледам залеза със него,
във шепота приспивен
на нощта,
когато ме превръща
на дете.

Не се обаждай!

* * *

Недей се приближава,
бъди изображение
върху стъклата
на старинна катедрала,
високо и недосегаемо,
за да остане
вечния копнеж
в опразненото ми от теб
сърце,
притихнало от бдение. . .

Недей се приближава!

* * *

Не ме докосвай,
ръката ти ще се опари
от огън недоизгорял,
от топлина недораздадена,
от нажежената
сгъстена тишина,
в която дреме притаена
една надежда,
човешка и детинска:
за ново раждане,
за нова среща. . .

Не ме докосвай!

* * *

Недей очите ми отваря,
нека продължи в илюзии
живота ми,
в една вселена,
в която нашата земя
нетърпеливо чака
да е оплодена.

Не казвай, че е
моя свят лъжлив!
Нали съм те пренесла
в него!
Какво би бил
без тебе той?

Недей.

* * *

Не ме осъждай,
че крия нещо,
нещо само мое,
неназовавано дори
от мен самата.
То ме изтръгва понякога
от теб
и ме заключва в самота,
сковава ми ръцете,
но ми развързва мисълта.
И тя ме носи
с усета на птица,
с нейния летеж.
— Къде?
— В безкрая. . .
— Защо?
— Не зная. . .

Не ме осъждай!

* * *

Не говори,
че не докосвам с песен
грубата ръка
на твоите усилия.
Не говори така.
Аз имам думи,
родени от труда ти,
и песни, бликащи
от ритъма
на твойте стъпки.
Ела,
запей със мен
и ще ме разбереш!
Не говори!

* * *

Не казвай: вечно с теб,
до нашия последен ден!
Нима е толкоз тесен
твоя свят:
от теб, до мен!?

А моят е широк, далечен,
до върха
на последната ми мисъл,
до сетната ми стъпка,
до края на света!

Кой би могъл
да ми запречи пътя
да го мина цял?
Нали е затова създаден
тоя свят,
нали?!

* * *

Избягах.
От теб избягах
заедно със мъката
по теб.
Сгуших се във себе си
като настръхнало врабче
върху перваза
на прозореца.
А може би
от себе си избягах?!
Може би. . .

* * *

Нито една минута,
незапълнена с раздяла,
нито една минута
без напрегнато очакване,
нито една минута,
празна от вълнение.
Нито една —
през цял живот!
Нито една!. . .

МИНИАТЮРИ

* * *

Утро,
кървав изгрев,
заченат от нощта,
роден от всичките огньове
на вселената,
запален с многоцветието
на небесните селения —
благодаря ти, утро,
че ми се усмихна,
че ме позна
сред хаоса
на своето рождение!

* * *

Как забуча смълчаното небе!
Как се раздвижи въздуха!
Прелита самолет!
Ехото с главозамайваща дълбочина
долита до земята!
Звъннаха стъклата на прозорците.
Привет на теб, новосъздаден свят
от светлини високо под небето!
Каква безплътна красота!
Каква илюзия, че съм в два свята!

* * *

Изтръгвам се,
врязвам се в пространството
със бързината на ракета,
с лудостта на вятъра!
Бързам, бързам, бързам
да те срещна,
дето е разпалено
въображението ми,
доде гориш от чакане,
доде не се превърнахме
в изгаснал лунен кратер. . .

* * *

Погледът ти е погълнал
всички светлини,
за да не виждам нищо освен тебе.
Недей ме гледа,
няма да погълнеш
внучката на Ева:
в моите ръце е ябълката,
а в мен е нейното сърце. . .

* * *

Твоят тънък усет долови
насочения поглед
на паяка
към еднодневката мушица,
танцуваща от радост.
А не усети
как протяга пипалата си
сърцето ми към тебе,
да докосне рамото ти . . .
— Да си вървим — ми рече
и станахме.
Паякът, наситен,
задряма в паяжината.
Мълчим.

* * *

Ти обеща,
че ще ме водиш
в своя роден град —
не ме заведе.

Без да ти искам, обеща,
че еди-кой си ден
ще се обадиш —
не се обади.
Но твоето желание да ме зарадваш
беше тъй сърдечно,
че заличи горчивината
от неизпълненото обещание.

Кое бе истина?
Кое лъжа?

* * *

Ти си моята неудържима лудост,
копнежът да проникна във душата ти
с най-чистото и най-възвишено
от себе си.
Но как да те наричам?
Любов ли?
Не.
Обич?
Не.
Може би си мъката по родина,
когато съм далеч от нея. . .

* * *

Не си отивай разгневен!
Върху кого гнева си ще стовариш?
Ела, излей го върху мен.
Това е все пак нещо,
все пак едно докосване,
едно невидимо присъствие,
един зов!
О, тая тишина всред взрив,
опразнена от гняв и от любов —
ела я разгони!

* * *

Мъка моя,
защо изместваш радостта ми
и отнемаш от минутите на краткия живот?
Би ли могла да ми ги върнеш,
ако се раждах втори път?
Мъка моя,
да бе съдба и участ,
пак бих се борила да те надвия,
да те изтръгна от гърдите си,
да те съкруша.

* * *

Отнесох от дома си грижите
и ги стопих във себе си,
а ти остана.
Но в твоята ръка се гуши
ръчица на дете,
а в пазвата ти — пиле наранено
от хвърлен камък — твоето сърце.
Детето ще расте във шепата ти,
пилето ще оздравее
от топлината на кръвта ти,
но аз?. . .
Кого ли може да спаси
едно притихнало сърце.

* * *

Жестоко бих животното,
задето ми наяде обеда.
Сега ръката ми тежи,
не ми е гладно
и не искам нищо!
Вземайте,
да не остане за какво
ръка да дигам срещу някого.
Вземайте!
Но оставете една хапка ненаядена,
тя ще ми стига!

* * *

Във тоя свят е всичко видимо и осезаемо,
а аз съм като птица: все летя
във празното пространство.
Ти можеш да докоснеш облака с ръка,
дом да построиш върху луната.
Аз гоня все неуловимото
и диря същината,
която може би не съществува.

Къде е смисълът на двете ни съдби?!
Защо душата ни за тях жадува?. . .

* * *

В многоезичието на света
познавам твоя глас.
Понякога се блъска в пътната врата,
понякога се втурва във сърцето ми.
Аз шепна: «Ще ти поверя
неказаните мои мисли».
Гласът ти замълчава.

Нима, напуснал тоя свят,
все още си в света?
Защо мълчиш тогава?

* * *

Снимка:
Едно дете със хлътнало коремче,
с трескави очи
гризе коричка от дърво,
а гладно куче — кожа-кости,
го гледа, като дъвче,
и гълта празно.

О, свят, потънал в грях,
да можех съвестта си да нахраня,
гладувала бих като тях!...

* * *

Твоят обсег ми е страшен,
мярката ти нечовешка мярка,
а искаш, родино,
по стъпките ти да вървя
със твоя устрем,
с твое време!
Почакай да родя детето си,
да го откърмя,
а дотогава
ще ти се усмихвам —
защото моята усмивка ражда твоята.
Почакай само!

ГЛЪБИНИ

* * *

Поглъщаш топлината
от небето,
а с дребните вълни
разливаш
своите последни сили
върху пясъка.
Във теб остават
спомени,
изкъпани
във тихото вълнение
на твойте глъбини.
Прикътай ги,
повей им със дъха
на топли юлски дни!

* * *

Бял параход,
разрязал синия простор,
забързал към далечината,
където портите отворени
между морето и небето
го чакат.

Защо съм тука прикована?
Къде са моите крила?
Нима не са ми давани?
Защо тогаз копнея за летене
и за далечно плаване?
Защо?

* * *

Изнемогваш, вълна,
докато стигнеш до брега,
и закипяваш цяла,
разтворена като обятие,
превърната на пяна.

Как ти завиждам
за смъртта,
за твоята внезапна смърт:
духнала с ветрилото си
празния живот
и се разляла!

* * *

Палави вълни връхлитат
върху голия огромен великан,
откъртил се от хълма,
заседнал в пясъка.
Може би е искал да се спусне
във твоите дълбочини,
но силата му го повлякла
към брега.
Земята го притиска,
а той мълчи, скован на място,
в усилие да задържи
напиращите сили.
Кой ще го отпрегне
от мъката,
с която гледа как летят над него
свободните ята от жерави
и пойни птици?

* * *

Пак същата звезда над тебе
и месечината
със четирте лица.
Къде се дянаха звездите?
Привлече ли ги
равнината,
за да запълнят цялото небе,
когато класовете зреят?

Съдба ли е за тебе таз звезда,
далечна и неуловима,
а видима като насъщна?
Всяка вечер те пронизва
с острия си меч,
а ти не можеш да се отделиш
от нея. . .

* * *

Тишина.
Най-малката вълна
се носи към брега,
задминала
другарките си.
Ела!
Предай ми погледите
над планетите, които
следяха твоя път
и лунните любовни песни,
с които те поиха,
и копнежите
на младите моряци
по дом, съпруга и деца!
Ела!
Разлей се в моята самотност,
в безкрайната ѝ празнота!
Уви. . .
Разливаш се във пясъка,
изчезваш и те няма. . .

Какво е «няма?»
Какво е «празнотата»?
«Небитие» какво е?
А ти, а ти какво си?
Защо остави в мене
толкова въпроси?!

* * *

Премигват клепките ти
и се сливат с мъглявината.
Приспиваш ли ме като свое чедо?
Едно дете ми беше казало:
«Нали живееш във морето?»
«Живея» — му отвърнах на шега.
А ето, че не зная
къде съм сега. . .
О, как приличаш на живота ми,
как ме люлееш на вълната си,
как ме изхвърляш на брега,
как ме изтегляш и прибираш
отново в свойте глъбини,
как си играеш със съдбата ми!

* * *

Къде е твойта сянка?
Във глъбините ли я криеш,
за да не те преследва
като мен?
Самотност ли е
твоето величие,
или съдба?

* * *

Защо връхлиташ?
Защо рушиш брега?
Защо е този поход
с враждебност ненаситна?
Какъв инстинкт те тласка
към рушене?!
Помни, че има вечност
и раждане,
и майчинство,
и обич!

* * *

Не ме привличай
с тайните неуловими
на своите загадки.
Аз искам да изпробвам себе си
във съпротивата на твоята вълна,
когато се превръща в пяна.
Аз искам изведнаж да излетя
от себе си,
превъплотена в устрем,
и като него
да тласкам във движение
притихналата своя кръв. . .

* * *

Защо връхлиташ?
Защо рушиш брега?
Защо е този поход
с враждебност ненаситна?
Какъв инстинкт те тласка
към рушене?!
Помни, че има вечност
и раждане,
и майчинство,
и обич!

* * *

Не ме привличай
с тайните неуловими
на своите загадки.
Аз искам да изпробвам себе си
във съпротивата на твоята вълна,
когато се превръща в пяна.
Аз искам изведнаж да излетя
от себе си,
превъплотена в устрем,
и като него
да тласкам във движение
притихналата своя кръв. . .

* * *

Усещам твоето дихание
и чувам твоя глас,
и махам със ръка за сбогом.
— Отиваш ли си?
— Не! Довиждане!
— Кога?
— В бъдещето.
— Във кое . . .
— Което си създавахме
със тебе досега!
— Което си мечтаем ли?
— Което си творим!
— Ах, да. . .

* * *

От толкова далечни брегове
пристигаш и не казваш нищо.
Не взе ли поне една дума,
изречена от възмущение?
Или един тон
от жалбите на вятъра,
или един вик от болка,
един зов за помощ?
Да бе поне въздъхнало от мъка,
за да не гледам със презрение
на твоето затишие,
на мъдростта
на твоето величие!

* * *

Защо се гърчиш тъй, море,
какъв бунт
в дъното ти се надига,
за да не можеш да го заглушиш?
Каква съдба и тебе те настига,
каква неволя шета по света,
за да не можеш да се примириш?
Сниши гласа си,
не плаши децата,
не прогонвай
сгушените в пазвата ти рибки,
не са виновни те.
Нека само аз да ти пригласям
подобно виеща вълчица,
загубила
отвлеченото си дете. . .

* * *

Много думи неиздумани
разнася вятъра над тебе,
много тонове пронизват въздуха,
много шумове сгъстени
плисват заедно със пяната
върху брега,
много гласове зовящи
в изсъхналите дюни занемяват,
много от въздишките, излитащи
от тесните прозорчета
на будните затворници, запяват,
а моя глас
в гърдите ми заглъхва,
очакващ твоята прегръдка
да ме поеме, о море,
да ме изсмуче цяла
и върне на света
новородена за живот
и закопняла.

* * *

Коя съм?
Очите непрекъснато ме водят,
мислите ми се вдълбават в мен,
устремът ме тласка във движение.
Коя съм? Откъде дохождам, де отивам?
Защо поема хиляди посоки мисълта ми,
къде е доминантата, къде е коренът,
за да ми стане ясно
защо морето има право
да бъде вечно,
а мойта мисъл да потъне
в земята и изчезне?
Защо не мога да извая с думи
едно цвете върху твоя фон,
но да не е картина,
а твой насъщен ден,
изплувал от очите ми,
с крила на ангели,
с цвета на изгрева,
а никога увехнало
да се не връща
в тях?

* * *

При теб дойдох,
за да намеря себе си
и да се скрия в гънките
на твоите вълни.
— Защо?
— От страх.
— Какво??. . .
— От мойта самота.
— Не те разбирам.
— Защото съм жена, полудете,
а искам да съм все такава.
Защо се смееш?
Недей, море, недей!
Загубих пътя си към оня край,
за който ме поведе Андерсен,
когато ме държеше за ръка.
Сега съм тук, да стана твоя
и да намеря пътя си при тебе.
Ти знаеш ли безпътица какво е!

* * *

Твоя прилив е очакване,
твоя отлив — изненада.
С каква игра ме грабваш
и държиш, и учиш на търпение!
За какво ме готвиш?
Може би за оня час,
когато стигнат до земята
радиосигналите, изпратени в момента
на земното зараждане
и още недостигнали до нас?
Тогава ли ще разбера
какво е раждане,
какво е смърт,
какво е дух,
какво е плът!

* * *

Подготвяш ли ме,
или още не?
Може би ще трябва аз сама
да се подготвям
за старостта си и за края?
Но аз не мога, не умея
за себе си да мисля —
мога за човека,
за оня, дето се бои,
комуто предстои
завинаги раздяла,
комуто съвестта не е оставила
поне една минута,
запълнена със щастие,
комуто беше мъка,
че забрави
лехàта да полее,
гълъба с пречупено крило
да напои,
старците, на село изоставени,
да посети!
Помогни на тях!
А мене погълни във своя шум,
за да се уча на мълчание.

* * *

Няма празно място
във живота ми,
за да нахлуеш
с прилива си в него —
няма жива клетка изоставена,
за да се вмъкне в нея
неочаквано смъртта.
Минахме със тебе бурите,
крушенията,
спасението
и преживяхме заедно
страха.
Сега ме заведи
във глъбините си,
при китове и при
микроорганизмите,
за да не помня заедно със тях
часът на свойто раждане
и да не виждам как се приближава
часът на моя край. . .

* * *

Не зная мярката
на своето вълнение,
за да го спирам
винаги навреме.
Гледам слънцето,
когато се подава
от своя кървав изгрев,
как веднага
твори живот!
А аз не зная
ще може ли
и моето човешко измерение
да вмести себе си
в неизмеримостта
на тоя свят безкраен?. . .

* * *

Не ме залъгвай
със затихналите си вълни:
познавам укротеното лице
на своя враг,
усмивката му галеща
и кроткия му глас.

Не ме измамвай с шепота
на летните си нощи,
със песента на младия лодкар
върху седефения блясък
на твоя залив.

Не ме отвеждай
със въздушни кораби
в земи неземни.
Не ме откъсвай от огнището
на моя дом и мойте дни,
не ме зови да кацна
върху мачтата
на твойто плаване.
Недей!

Познавам всички хитрини
на своя враг.
Като колона мраморна
стоя изваяна
на твоя бряг.

* * *

От своя дом избягах,
от погледа на вещите,
от тежестта на книгите,
затиснали стените
с проблеми недоразрешени,
с въпроси — въздуха раздвижили.

Откъснах се,
дойдох при теб, море,
и станах
по-песенна от твоя шум
и по-възторжена от утрото,
изплувало
от теб.
Стоя като езичница смирена
пред твоята стихия.

* * *

На четири посоки
плуваш едновременно,
достигаш бреговете си
и тръгваш веднага обратно,
без да измерваш времето.
Не ти ли е дотегнало
еднообразието
на това движение?
Или е мярката ти
толкова неизмерима,
че аз не мога да се вместя
в нея,
тъй както не заемат място
във твоята неизмеримост
молекулите?
И все пак аз усещам в себе си
от твоята архимилионна част,
наречена живот,
нещо мое.
Не сме ли двама с теб
във същото световно измерение
пред вечността?
Подай ръка.

* * *

Море, море!
Свикнахме да съществуваме
без бог,
махнахме иконите
и кръста,
насѐлихме света със себе си
и отрезвяхме.

А все тъй плува месецът
над твойто огледало
и все не му се вярва,
че човек е стъпил
на рамото му,
че път е начертал
до най-делечната
полярна спътница,
че бог се е превърнал
на човек
и заедно със слънцето
изгрял,
за да е земен и небесен,
за да се помири
и той
със своя дял.

Спокойно дишаш,
доволно си от себе си.
Пребори се
със ураганен вятър,
смъкна облачния
тежък покрив,
разбърка дъното си
до утробата,
надви стихиите изплашени
(със писък и свистене
отлетели),
а побелелия девети вал
се свлече отмалял
пред теб на колени.
И стана тихо.
Спокойствие предвечно
се спотаи
във твоето дихание.

АМИН!

Варна , 1976 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

НОВИ СТИХОВЕ

Ленин / 7
Димитров / 8
Съвремие / 10
Поезия / 12
Партията / 14
Космонавт / 16
На прага / 18
Наследство / 20
Живот / 22
Устрем / 23
Очакване / 25
Миг / 27
Помогни. . . / 28
Екстаз / 29
Човекът / 30
Пролетно очарование / 31
Вещи / 32
Как? / 34
Звук / 35
През прозореца / 36
Тежък час / 37

ПОЧАКАЙ, СЛЪНЦЕ

Непримирима / 41
Почакай, слънце / 42
Октомври / 43

Земя / 45
Телепатия / 46
Сетива / 48
Съдба / 49
Противоречие / 50
По орбита / 52
Неспокойствие / 54
Халюцинация / 55
Писмо / 57
Над океана / 58
Мълчание / 59
Посвещение / 61
Въздишка / 62
Два свята / 63
Необятност / 64
Съмнение / 65
Метаморфоза / 66
Хипноза / 67
Пролет / 69
Усмивката / 70
Занесеност / 71
Моят час / 72
Мир / 74
Мирът е полубудното. . . / 75
Мирът е утрото. . . / 76
Мирът е детския ни глад. . . / 77

НЕВИДИМИ ОЧИ

Родина / 81
Мечтите ми / 83
Пшеницата / 84
Тайна / 86
Хляб / 87
На ръба / 89
Тишина / 91
Залез / 93
Радост / 94
Тревога / 95
Недоумение / 97
Ритъм / 99
От зли езици обгорена. . . / 100
Аз и Тоби / 101
Воля / 102
Защо е легнала върху сърцето ми. . . / 103
Магия 104
Животът ме оголва. . . / 105
Отрекох се от необхватния простор / 106
Разговор със сърцето / 107
Луна / 109
Завръщане / 110
Без думи / 111
Завещание / 113

СГЪСТЕНА ТИШИНА

Сама съм. . . / 117
Недей разкрива себе си / 118
Не се обаждай / 119
Недей се приближава / 120
Не ме докосвай / 121
Недей очите ми отваря / 122
Не ме осъждай / 123
Не говори / 124
Не казвай: вечно с теб / 125
Избягах / 126
Нито една минута / 127

МИНИАТЮРИ

Утро / 131
Как забуча смълчаното небе / 132
Изтръгвам се / 133
Погледът ти е погълнал / 134
Твоят тънък усет долови / 135
Ти обеща / 136
Ти си моята неудържима лудост / 137
Не си отивай разгневен! / 138
Мъка моя / 139
Отнесох от дома си грижите / 140
Жестоко бих животното / 141
Във тоя свят е всичко видимо и осезаемо / 142

В многоезичието на света / 143
Снимка / 144
Твоят обсег ми е страшен / 145
Саксията ми на прозореца / 146
Да гледам / 147

ГЛЪБИНИ

Поглъщаш топлината / 151
Бял параход / 152
Изнемогваш, вълна / 153
Палави вълни връхлитат / 154
Пак същата звезда над тебе / 155
Тишина / 156
Премигват клепките ти / 158
Къде е твойта сянка? / 159
Защо връхлиташ? / 160
Не ме привличай / 161
Усещам твоето дихание / 162
От толкова далечни брегове / 163
Защо се гърчиш тъй, море / 164
Много думи неиздумани / 165
Коя съм? / 166
При теб дойдох / 167
Твоят прилив е очакване / 168
Подготвяш ли ме / 169

Няма празно място / 170
Не зная мярката / 171
Не ме залъгвай / 172
От своя дом избягах / 174
На четири посоки / 175
Море, море! / 176

ДОРА ГАБЕ

ИЗБРАНИ СТИХОВЕ

Том II

Редактор Людмила Исаева
Художник Елена Маринчева
Худ. редактор Кирил Гогов
Техн. редактор Цветана Арнаудова
Коректор Лиляна Пеева

Формат 60/84/16; тираж 3113 екз.; печатни коли 11.50; издателски коли 10.73; л. г. VI/33; изд. № 5008; поръчка № 116/1978 година на изд. «Български писател»; дадена за набор на 10. IV. 1978 г.; излиза от печат на 30. VI. 1978 год.
цена 1.56 лв.
Код: 15 9536275311 / 5518—07—78

ДПК «Димитър Благоев» — София